

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Marmhemmar 2814

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 3. Stockholm den 16 Januari 1913 6:e årg.

Prenumerationspris: 1/2 år.. kr. 4: 50 1/2 år.. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1/4 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1913, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonnspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: - Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonns bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	---

Fredrika-Bremer-Förbundets skrivelse till regeringen i folkpensioneringsfrågan.

Till Konungen.

Med anledning af det i slutet af sistlidna år af tillsatta kommitterade afgifna betänkandet om införande af allmän pensionsförsäkring anhåller Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse härmed i underdånighet att följande erinringar vid ärendets behandling måtte vinna beaktande.

I öfverensstämmelse med Fredrika-Bremer-Förbundets hufvudsyfte, att arbeta för kvinnans höjande såväl i sedligt och intellektuellt, som i socialt och ekonomiskt hänseende, är det i främsta rummet mot den särställning, hvilken anvisats kvinnan i kommitterades förslag, som Förbundsstyrelsen tillåter sig att framställa invändningar, med förbigående af andra synpunkter. Ålderdomsförsäkringskommittén har själf — genom att gifva kvinnorna denna särställning, hvartill icke finnes något motstycke inom de länder, där socialförsäkringens stora tanke tagit form — berättigat framförandet af kvinnornas speciella intressen i frågan.

Enligt kommitténs förslag skall hvarje svensk man och kvinna, med undantag för vissa kategorier, genom erläggande af årliga pensionsavgifter och med bidrag af allmänna medel försäkras till erhållande af pension. Denna pension skall sedermera vid invaliditet eller vid uppnådda 67 års ålder årligen utgå till man med 30 % af

inbetalda medel, men till kvinna med blott 23 %, hvilken skillnad ock göres i den frivilliga försäkringen. Därjämte utgår af allmänna medel en tilläggspension af 150 kr. för man, hvars inkomst ej uppgår till 300 kr., samt af 125 kr. för kvinna, hvars inkomst ej uppgår till 250 kronor.

Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse anhåller härmed att få för Eders Kungl. Maj:t påpeka den orättvisa, som ligger i att kvinnorna med sina i allmänhet mindre arbetsförtjänster skola bära samma afgiftsskyldighet som männen, men dock erhålla lägre pensionsbelopp än de.

Kommitterades motivering att kvinnorna lefva längre än männen och att antalet invalida kvinnor, till hvilka pensioner skola utgå, är så mycket större än motsvarande antal män, kan icke hafva gällande kraft inför en obligatorisk folkförsäkring, där fråga är för samhället att inskrida till värn och hjälp för åldriga och nödställda individer och där solidariteten, enligt vår åsikt, bör vara den enda ledande principen. Kommittén yttrar själf i inledningen till sin motivering (Del I. sid. 21) att "det finnes ingen tillräcklig anledning att söka draga upp mer eller mindre godtyckliga skrankor mellan personer, som i verkligheten äro inför arbetsförmågan likställda." Detta säges visserligen i ett annat sammanhang, men det synes Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse, som om vore

just i dessa ord den tanke uttalad, hvilken borde legat till grund för hela företaget.

Kommitterade hafva vidare motiverat förslaget om pensionstilläggets lägre belopp för kvinnor än för män med att kvinnan har mindre behof än mannen. För fullt invalida personer äro emellertid behofven lika för man som för kvinna, och äfven för öfriga invalider och åldringar torde någon fastställbar skillnad ej förefinnas.

Slutligen framhåller kommittén, att det för en åldrig kvinna är lättare att finna ett hem hos anförvanter än för en man, men detta yttrande faller utanför de strikta argumentens område. Med lika fog skulle ju kunna sägas, att om pensionsförslaget i sin nuvarande form blir lag, en fattig familj hellre skulle vilja mottaga en manlig åldring eller invalid, enär han medförde större ekonomisk hjälp till sin försörjning.

Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse tillåter sig äfven att uttala en invändning mot den ställning, som i förslaget gifves den gifta kvinnan. Hennes arbete kan icke ekonomiskt värderas, hvarför hon alltid, enligt förslaget, skall komma att tillhöra den lägsta inkomstklassen, oberoende af mannens inkomst. Förutom den direkta missaktning mot kvinnans verksamhet i hemmet som maka och mor, hvilket detta underskattande af hennes arbete innebär, har det för henne en ödesdiger ekonomisk följd däri, att hon som änka får högst väsentligt mindre att lefva af än hennes man får, om han blir änking, och detta fast de förut lefvat i samma sociala villkor. En ändring i den riktningen, att de båda skulle komma i samma pensionsklass, skulle emellertid medföra så stor rubbning i hela förslaget att Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse blott vill betona den oegentlighet som ligger häri, men icke nu föreslå en omarbetning härutinnan, i synnerhet som detta i framtiden vid påbyggnad af lagen kan ändras, medan däremot en nu principiellt fastslagen olikhet mellan mans och kvinnas pensionsrätt icke kan anses som "den stomme för svensk socialförsäkring i dess viktigaste gren", på hvilken med fördel kan byggas vidare.

Det är icke blott den ekonomiska synpunkten, som varit bestämmande för Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse vid framställandet af dessa erinringar, utan i lika hög, om icke ännu högre grad den djupa sociala betydelse det måste äga för kvinnan, om förslaget, med dess splittning af samhället i två helt olika ställda hälfter: män och kvinnor, skulle blifva lag. Ehuru Förbundsstyrelsen rörande förslaget i dess helhet ställer sig tvekan inför frågan huruvida det i sin princip äger den folkuppfostande och moraliskt stärkande inverkan en dylik lag borde utöfva, vill dock styrelsen inskränka sig till ett yrkande, som endast hänför sig till kvinnornas synpunkt.

Kraftigast och mest välsignelsebringande skulle helt naturligt en ändring af förslaget blifva, om det vore möjligt att staten kunde låta pensionerna till hvarje behöfvande man och kvinna utgå med det nu för mannens pension föreslagna beloppet, men om denna börda skulle blifva staten alltför betungande, kan en rättvisare fördelning af medlen utan afsevärda svårigheter göras på

så sätt, att pensionsbeloppet fastställes till ett medeltal mellan de nu föreslagna siffrorna för man och för kvinna respektive. Enligt af kommitténs ordförande gjord uträkning skulle afgiftspensionen då uppgå till 26 % af de inbetalda pensionsafgifterna och statens pensionstillägg till kr. 132,50 för såväl man som kvinna.

Med stöd af det här anförda vill Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse i underdånighet hemställa om sådan ändring i kommitténs förslag:

att rättvisa vederfares kvinnorna och att socialförsäkringens bärande princip, solidariteten, må helt och fullt tillämpas.

L. K. P. R:s centralstyrelsemöte i Stockholm den 9 och 10 januari.

Nedanstående referat af mötesförhandlingarna är det som mötets presskommitté tillställt dagspressen.

Det tionde centralstyrelsemötet med Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt öppnades torsdagen den 9 jan. i Strand Hotells festsal af Landsföreningens ordförande fröken Anna Whitlock. I ett kort anförande gaf hon en återblick öfver det decennium som förlutit sedan det första centralstyrelsemötet. Af den lilla skaran från 10 år tillbaka hade blifvit en stor armé, som hade många segrar att se tillbaka på. Striderna om kvinnans rösträtt som princip vore avslutade och frågan gällde icke mera om, utan när svenska kvinnan skulle få rösträtt. Med förtröstan och utan rädsla för det kommande arbetet såge därför Landsföreningen framtiden an.

Vid förrättadt upprop befunnos medlemmar och suppleanter närvara till ett antal af mellan 80 och 90. Till sekreterare för mötet valdes fru Wærn-Bugge, fru E. Billing, fru A. Gunnarson, jur. kand. Eva Andén och till protokollsjusterare fruarna Maria Bolin och A. Tønning. Till presskommitté utsågos fruarna G. Petrini, Klara Lindh och G. Hellberg. Till Landsföreningens ordförande och vice ordförande omvaldes med akklamation fröknarna Anna Whitlock och Signe Bergman. Till representanter i C. S. A. omvaldes fröknarna Anna Whitlock och Signe Bergman, fruarna Kristina Borg och E. Odencrantz samt fröken Valborg Olander. Därefter omvaldes tolf delegerade och tolf suppleanter till internationella rösträttskongressen i Budapest. Delegerade blefvo jur. kand. fru Anna Wicksell, fru Louise Beckman, fru Ellen Hagen, d:r Gulli Petrini, fru Frigga Carlberg, fru Caroline Benedicks-Bruce, docenten Hilma Borelius, fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, fröken Gertrud Klintberg, fröken Signe Wollter, fru Ruth Randall-Edström, fru Karin Holmgren. Suppleanter blefvo fru M. Bolin, fru A. Tønning, fröken J. Wallerstedt, fröken S. Kruse, fröken Sofia Svensson, fröken E. Wester, fröken A. Lamm, fröken J. Palm, fru H. Sachs, fröken A. Åbergson, fröken V. Olander och friherrinnan Ebba Palmstierna.

Af den redogörelse för det gångna årets verksamhet som upplästes af verkställande utskottets sekreterare, fru E. Boheman, framgick att Landsföreningen på alla punkter gått framåt. Den räknar nu 187 föreningar mot 172 i fjol, däraf 20 nybildade, och inom densamma

finnas 14 länsföreningar, hvaraf 4 nybildade. 60,000 exemplar tryckalster ha utgivits, däraf en stor del gratisalster för agitation. Samarbetet mellan ledningen och föreningarna i landsorten har varit synnerligen lifligt, utvisande ett varmare intresse och större arbetshåg än någonsin.

Till hedersledamot i centralstyrelsen valdes fru M. Bergman-Österberg.

Till medlemmar i de Bergman-Österbergska kursernas organisationskommitté valdes för Götaland fru Wicksell samt fröknarna Wollter och Kruse med fröken Wallerstedt som suppleant, för Svealand fru Helling, fröken Olander och fru Hagen samt för Norrland fröknarna Wahlquist och Grönfelt samt fru Lindh. Fru Anna Wicksell lämnade en redogörelse för kursernas verksamhet under det gångna året. Fröken Andén, som ledt kurserna i Dalarne, har föreläst på 22 olika orter med ett par föreläsningar på hvarje ort och med ett sammanlagt åhörareantal af 2,340. I Blekinge ha fru Wicksell, fru Carlberg och fröken Kruse föreläst och kunnat glädja sig åt ett mycket stort intresse äfven från landsbygdens befolkning.

Frågan om L. K. P. R. och pressen inleddes af fröken Signe Bergman, som redogjorde för tidningen Röst-rätt för kvinnor, som kunnat notera ett mycket godt begynnelseår. F. K. P. R:s artikelserie hade under 1912 redigerats af fru Klara Lindh, Gäfle. Trettiofem tidningar ha abonnerat på densamma och deras samlade upplaga har uppgått till 298,650 exemplar.

Fredagens förmiddagssammanträde inleddes af fröken Anna Whitlock, som klargjorde riktlinjerna för det kommande årets viktigaste arbetsfråga: opinionsyttring till riksdagen 1914. Denna afser att visa det ohållbara i påståendet att de många kvinnorna ställa sig likgiltiga till krafvet på politisk rösträtt. En namninsamling under ett principuttalande är därför det lämpligaste sättet att demonstrera inför de maktägande. Detta uttalande bör vara så formuleradt, att kvinnor ur alla partier kunna underskrifva det.

Den af ledningen föreslagna formuleringen: vi under-tecknade svenska kvinnor ansluta oss till krafvet på full politisk medborgarrätt för Sveriges kvinnor, antogs.

I enlighet med den föreslagna organisationsplanen, beslöts att namninsamlingen skall handhas af landsföreningen genom länsförbunden och lokalföreningarna, där så lämpar sig medels upprättande af rösträttsbyråer. I samband med rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6 i Stockholm, öppnas en centralbyrå för hela landet under en generalsekreterare.

Största delen af eftermiddagens sammanträde ägnades åt diskussion om hur man bäst borde ordna detaljarbetet för den planerade opinionsyttringen. Diskussionen, som var synnerligen liflig, ådagalade att den af verkställande utskottet uppgjorda planen i sin helhet emottogs med stor sympati af de församlade representanterna för landets lokalföreningar af L. K. P. R.

Öfverläggningarna afslötos vid femtiden, sedan centralstyrelsen tackat ordföranden för det sätt, hvarpå hon ledt förhandlingarna.

* * *

Torsdagens afton var anslagen till halfenskiöldt möte i Strand Hotells festvåning. Sedan fröken Whitlock uppläst ett lyckönskningstelegram från den internationella kongresskommittén i Budapest hölls aftonens första föredrag af friherrinnan Ebba Palmstierna, som gjorde en öfversikt af kvinnorösträttsfrågans läge i de nordiska länderna just nu. Fru Jenny Velander talade därefter om kvinnorna och hushållningssällskapen, hvarefter närvaran-

de medlemmar af olika hushållningssällskap framlade sina erfarenheter. Till sist höll fröken Ellen Wester ett spirituellt föredrag öfver hvad som är svårt och hvad som är lätt för kvinnorna, då de börja arbeta med i det offentliga lifvet, hvilket mottogs med intensiva handklappingar.

Ett samkväm på Skansens Högloft utgjorde centralstyrelsemötets avslutning. Vid den sittande supén, hvarmed festen började, höllos tal af dr Karolina Widerström, för den kvinnliga solidariteten, af dr Gulli Petri, en skarp kritik af folkpensioneringsförslaget utmynnande i ett lefve för solidariteten, af fruarna Boheman, Carlberg och Hagen, tack till verkställande utskottet, presskommitterade m. fl.

Efter supén, sedan några musiknummer föredragits, lämnade fru Louise Woods-Beckman en liflig och medryckande skildring af männens kvinnorösträttskongress i London denna höst.

Festen afslutades med att fröken Whitlock förevisade en serie skioptikonbilder från Ungern, där som bekant nästa rösträttskongress kommer att hållas, denna sommar, samt med ett deklamationsnummer — en antirösträttskvinna, som i en monolog framlade sina tankar och känslor.

Notiser.

De socialdemokratiska kvinnorna och folkpensioneringsförslaget. Socialdemokratiska kvinnokongressens verkställande utskott har nu i Morgonbris gjort ett uttalande i folkpensioneringsfrågan. Gifvetvis gäller det kvinnornas särställning inom förslaget, och yrkande framställes om att det socialdemokratiska partiet måtte göra "allt för att pressa fram hvad som skulle behövas för att höja kvinnopensionerna." Uttalandet slutar med ett påpekande af att "det verkar etiskt förlöande för det allmänna rättsmedvetandet att äfven i lag kvinnorna skola tillbakahållas."

Illis quorum. K. M:t har tilldelat ordföranden i Svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar, friherrinnan Charlotta Johanna Jakobina von Plomgren, född Liljencrantz, och sekreteraren i samma förening, fröken Augusta Charlotta Sofia Wäsfelt, medaljen i guld af femte storleken med inskrift "Illis quorum meruere labores" att i högblått band med gula kanter bäras å bröstet.

Båda ha alltsedan föreningen konstituerades år 1884 innehaft sina befattningar vid den och inlagt synnerligt stor förtjänst om föreningens bestånd, utveckling och arbete.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier. Vi be att särskildt få fästa våra läsares uppmärksamhet på att bland de på annat ställe i dagens nummer uppräknade till ansökan lediga Fredrika-Bremer-Förbundsstipendierna finnas tvenne för kvinnliga medicine studerande, ett å kr. 500:—, ett å kr. 400:—. Stipendierna sökas före den 15 februari genom anmälan till stipendienämnden.

Annonsera i DAGNY!

Målarskolan 38 Smålandsgatan 2 tr. Telef. 62 Brunkeberg.

Undervisning i Porslin, Oljemålning, Gyllenläder m. fl. ämnen. Lager af Porslin, materiell för målning Porslin brännes.

Emma Nordberg & Augusta Peterson.

En staty åt Fredrika Bremer.

Till Sveriges kvinnor!

Vår svenska kulturs historia har bland sina lysande namn äfven en och annan kvinnas. Först bland dem står den heliga Birgittas. Mångfaldiga äro vittnesbörden om betydelsen af den insats hon gjort i vår medeltids andliga lif, och det stora antal bilder af henne, som blifvit bevarade till våra dagar, talar i detta afseende sitt tydliga språk. Än som den inspirerade sierskan, än som det i lidande luttrade helgonet har hon från små landskyrkors eller höghvälfda domers altaren talat till tusenden af andäktiga och gifvit impulser åt deras fromma tro.

Det är ej inom kyrkornas murar som våra tiders folk söker bilderna af sina stora män och kvinnor, sina helgon. Under öppen himmel ute på torgen eller i stadsparkernas skuggiga tillflyktsorter vilja vi nutidsmänniskor midt i hvardagslivets rastlösa äflan se deras vördnadsbjudande gestalter höja sig öfver oss och mötas af maningen från deras själ, sådan konstnären i ingifvelsens ögonblick förmått tolka den.

Det finnes en gestalt, som för oss svenska nittonhundratalskvinnor förkroppsligar något af det bästa i våra sträfvanden, och det är Fredrika Bremers. Klarsynt nog att genomskåda hämmande fördomar, modig nog att en-

samt taga upp kampen mot dem, brinnande i anden som en Birgitta, står hon som en symbol för sitt släktes frigörelse och utveckling. Hon trodde på makten af kvinnans kärlek och entusiasm, och just i våra dagar genljuda allt mäktigare hennes ord: "Om nu denna heliga låga vårdades rätt, om den riktades att brinna för stora och ädla mål — hvilken impuls skulle ej gifvas åt samhällets hela lif! och huru välgörande och ädel blefve ej hennes verksamhet som vän, som maka, moder, eller helt enkelt och stort som — medborgarinna!"

Åt sierskan Fredrika Bremer, som i sköna och gripande ord för samtid och eftervärld tolkat sina drömmar och syner, vilja vi resa en ärestod. Mildt och fast skall hennes själs maning, liksom en gång Birgittas, tala till nya släkten från hennes af konsten förevigade gestalt.

* * *

På initiativ af Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm ha nedanstående kvinnoföreningar enat sig om att genom undertecknade verka för att en staty åt Fredrika Bremer kommer till stånd å värdig plats i en af Stockholms parker. Bidrag till minnesstoden mottagas af undertecknade.

Stockholm i januari 1913.

För Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm:

Kerstin Hård af Segerstad.

Fil. D:r.

Kommitténs ordförande.

Holländargatan 29.

Ann Margret Holmgren,

f. Tersmeden.

Norr Mälarstrand 22.

Stina Quint.

Artillerigatan 4.

Anna Frisell.

Kommitténs skattmästare.

Karlavägen 32.

Hilda Sachs,

f. Engström.

Kommitténs 1:e sekreterare.

Tegnérsgatan 47.

För Fredrika Bremer-Förbundet:

Sigrid Leijonhufvud.

Kommitténs v. ordf.

Brahegatan 51.

Lydia Wahlström.

Fil. D:r.

Johannesgatan 22.

För Vita Bandet:

Emilie Rathou.

Humlegårdsgatan 22.

Tora Fries.

f. Nordling.

Kommitténs 2:e sekreterare.

Valhallavägen 25.

För Nya Idun:

Bertha Hübner.

Sibyllegatan 77.

Sigrid Elmblad.

f. Petterson.

Kommendörsgatan 28.

I syftemålet med ofvanstående upprop instämna:

Gertrud Adelborg.

M. Bergman-Österberg.

Hilma Borelius.

Ebba Böklin.

f. Gellerstedt.

Frigga Carlberg.

f. Lundgren.

Lizinka Dyrssen

f. af Ugglas.

Augustine Ehrensverd.

Elin Engström

Sofia Gumælius.

Selma Lagerlöf.

Eva Rodhe.

Anna Roos.

Anna Sandström.

Clara Wahlström.

Anna Whitlock.

Ellen Widén

f. Murray.

Karolina Widerström.

Folkpensioneringsförslaget inför Stockholms stadsfullmäktige.

Tisdagen den 7 dennes hade Stockholms stadsfullmäktige att yttra sig öfver folkpensioneringskommitténs förslag.

Hvad som därvid för Dagnys läsare är af förhärskande intresse är den hållning de kvinnliga stadsfullmäktige intogo till frågan.

Med fullkomlig enighet uppträdde dessa i opposition mot förslaget i de punkter, som röra olika pensioner för män och kvinnor.

Doktor Karolina Widerström inledde debatten med en invändning mot riktigheten af att grunda beräkningarna på kvinnornas större lifslängd och tidigare invaliditet, då detta vore företeelser, som till sina orsaker voro af väsentligen tillfällig art. Fröken Alma Hedin framhöll att inför nöden och eländet har kvinnan absolut samma rättigheter som mannen. Fröken Anna Lindhagen ingick i en detaljgranskning utmynnande i yrkande på lika pensionsbelopp för man och kvinna, och fru Emilia Broomé betonade att solidaritetens idé, enligt hvilken alla hjälpa hvarandra, framför allt de starkare de svagare, borde ligga till grund för förslaget.

Till slut uppläste dr Widerström till protokollet följande uttalande af samtliga kvinnliga medlemmar af Stockholms stadsfullmäktige:

Kvinnorna inom stadsfullmäktige uttala — under hänvisning och anslutning till de uttalanden angående kvinnors försäkring, som vid ärendets behandling inom fattigvårdsnämnden gjorts dels af t. f. fattigvårdsinspektören G. Nordfelt i hans tjänsteutlåtande, dels af fröknarna G. Klintberg och E. Wedberg i deras särskilda yttrande — såsom sin uppfattning, att vid ärendets fortsatta behandling särskildt den frågan bör vinna beaktande, huruvida icke vid den blifvande pensionsförsäkringen såväl afgiftspensioner som tilläggs-pensioner borde — med lika inbetalningsskyldighet för båda könen — utgå med lika belopp för kvinnor och män.

I detta uttalande instämde ett stort antal manliga stadsfullmäktige. Resultatet af debatten, under hvilken flera manliga talare ur andra synpunkter än de af kvinnorna framförda kritiserade det föreliggande förslaget, blef att stadsfullmäktige med 46 röster mot 41 återremitterade ärendet till beredningsutskottet.

Vi återkomma i nästa veckas nummer till de uttalanden, som t. f. fattigvårdsinspektören samt fröknarna Klintberg och Wedberg gjort vid ärendets behandling inom fattigvårdsnämnden och till hvilka de kvinnliga stadsfullmäktige i sitt yttrande hänvisade.

Vädjan till Sveriges kvinnoföreningar.

Förslag till ny lagstiftning angående åtgärder för motarbetande af de smittosamma könssjukdomarnas spridning" (populärt kallas det "lagstiftning angående prostitutionens reglementering") kommer väl snart nog att föreläggas Sveriges riksdag. Det gäller här en möjlig undantagslagstiftning, riktad emot en liten grupp af kvinnor, som är eländigare och värnlösare än någon annan; därför borde det vara en plikt för hvarje kvinna att efter förmåga sätta sig in i frågan om hurudan denna lagstiftning bör vara beskaffad och bilda sig en mening därom, så att hon, ifall fråga senare skulle bli om en opinionsyttring, äfven kan gifva denna mening tillkänna.

Till begrundande bedja vi att få påpeka följande hufvudpunkter:

I afseende på den hygieniska frågan:

Äfven de mest ifriga anhängare af reglementeringssystemet medge, att detta är ytterst bristfälligt med afseende på den sanitära nyttan, hvilken skulle vara dess enda berättigande. Utlåtandena från de myndigheter och korporationer, till hvilka den af Kungl. Maj:t för ärendets utredning tillsatta kommitténs Betänkande remitterats, äro likväl icke ägnade ingifva stora förhoppningar om ett aflysande af reglementeringen. Svenska Läkaresällskapet har t. ex. i sitt nyligen offentliggjorda yttrande i frågan åsidosatt kommittéresultatet så fullständigt, att sällskapet i enlighet med sitt uttalande 1902 förordar, att den nuvarande reglementeringen skall reformeras i öfverensstämmelse med af prof. E. Welander på kongressen i Brüssel 1899 framlagda grundsatsar. Vikten af sällskapets yttrande minskas visserligen i hög grad därigenom, att en mycket stor minoritet anmälde sin reservation mot detsamma. Denna slutar med att uttala ett "djupt beklagande af att på tillskyndan af en tillfällig majoritet Svenska Läkaresällskapet nödgas att till landets regering lämna ett så otillräckligt grundadt uttalande."

I afseende på den rättsliga frågan:

Sverige har sin Habeas-corporusakt i regeringsformens 16 §, där det heter, att "ingen må kunna fördärfvas till lif, ära, personlig frihet och välfärd, utan att han lagligen förvunnen och dömd är." Här göres ingen skillnad mellan man och kvinna. Det nuvarande reglementeringssystemet underkastar i rak strid mot denna lagen grupp kvinnor en behandling, som ställer dem utanför samhället. Hittills har detta förfarande grundats på en rent godtycklig tolkning och tillämpning af lösdrifvarstadgan samt på mer eller mindre tillfälliga polisförordningar. Nu vill såväl kommittén som Svenska Läkaresällskapets majoritet fota i hufvudsak samma förfarande på allmän lag, afsedd att likformigt tillämpas öfverallt i riket.

Sprid Dagny!

I afseende på den moraliska frågan:

Det nuvarande systemet har för männens moraliska uppfostran varit synnerligen ödesdigert, då det fritagit dem, den betalande parten i prostitutionsföreteelsen, från allt ansvar och vältrat skuld och straff på den betalade ensam. Tydligt är att detta system, genom att legaliseras, kommer att verka ännu mer förstörande på rättsbegreppen och att sänka den sedliga nivån.

Då emellertid kunskapen angående denna sak bland kvinnor i allmänhet är beklagligt ringa, anse vi det synnerligen önskvärdt, att alla kvinnoammanslutningar upptaga frågan för att medelst ett kraftigt upplysningsarbete väcka dem till insikt om sakens verkliga innebörd. Upplysningsarbetet torde kunna bedrivas t. ex. genom uppläsning af broschyrer i ämnet å föreningsmötena, föredrag, där så ske kan, samt diskussioner.

Elsa Alkman,
f. Ahlström,
Eslöf.

Anna Hilding-Andersson,
Lund.

Walborg Bergström,
Eslöf.

Kristina Borg,
Helsingborg.

Hanna Christer-Nilsson,
Helsingborg.

Elma Danielsson,
Tidn. "Arbetet",
Malmö.

Louise av Ekenstam,
Lund.

Anna Wicksell,
Lund.

Litteraturhänvisningar.

Underdånigt betänkande angående åtgärder för motarbetande af de smittosamma könssjukdomarnas spridning. 4 delar.

I reglementeringsfrågan. Den kungl. kommitténs lagförslag jämte reservationer. Pris 1 kr.

Reformer och skenreformer (broschyr.) Pris 25 öre.

Prostitutionens reglementering. O. M. Westerberg.

Stämplad, två människooöden. E. C. Pris 1 kr.

Samhällsskydd? Selma Billström. Pris 60 öre.

Vilsegångna, erfarenheter af Henriette Arendt, polisassistent. Pris 1,50 kr.

Den undre världen. Utg. af Klara Johanson. Pris 1 kr.

En förpostfäktning. Elsa Ek. Pris 3 kr.

Den svarta domen. Hilda Sachs. Pris 1,50 kr.

Hufvudstadsupplagan af Stockholms Dagblad från och med den 13 nov. 1912 har utförligt redogjort för Svenska läkaresällskapets och dess reservanters yttranden.

Från Fredrika-Bremer-Förbundet torde kortare uttalanden i frågan kunna rekvideras.

Genom att hänvända sig till Svenska Federationsafdelningens styrelse kan man erhålla dels gratis, dels till billigare pris en del af ofvanstående samt äfven andra skrifter.

För Fredrika Bremer.

Den dag har kommit, då de svenska kvinnorna i Dgärning kunna visa sin tacksamhet för hvad Fredrika Bremer gjort för dem. Kommittén för resandet af en staty af Fredrika Bremer sänder nu ut sitt upprop. Alla, från den som kommer med det lilla bidraget till den som kan gifva det stora, kunna nu vara med om att ära Fredrika Bremer.

* * *

Det första föredraget af den föredragsserie statykommittén anordnat i Stockholm för att främja företaget hölls sistlidna lördags afton i Vetenskapsakademiens hörsal. Den med ilaggor, blommor och grönt utomordentligt vackert smyckade estraden, där Carl Larssons skiss till det bekanta Fredrika Bremer-porträttet i Göteborgs elementarläroverk för flickor fått sin plats som fonddekoration, gaf det hela en festlig prägel. På första stolraden i den till sista plats fyllda salongen syntes kronprinsessan.

Sedan kommitténs ordförande, dr Kerstin Hård af Segerstad, i korta drag framhållit huru svenska kvinnor inom skilda läger slutit sig samman för att resa ett minnesmärke åt Fredrika Bremer, gaf dr Lydia Wahlström en framställning af Fredrika Bremer i vänskap och erotik. Föredraget som stöddes på bref och uttalanden af Fredrika själf, blef af belysande intresse för dem, som vilja lära känna Fredrika Bremer.

Aftonen avslutades med att Sven och Lisa Scholander med ledsagande af luta föredrog Almqvists underbara Songes. Vetskapen om att Fredrika Bremer drömt och njutit vid dessa toner och ord förhöjde den vidunderligt gripande stämning de gifva.

Föredragsserien hade fått den bästa inledning.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendienämnd har till ansökan inom den 15 februari anslagit följande stipendier:

Norrbottens län, sjukvårdskurs, 325 kr.; Västerbottens län, kurs vid Rimforsa, 260 kr.; Jämtlands län, kurs vid skolköksseminarium, 200 kr.; Värmlands län, 2 stip. å 200 kr. vardera för sjukvårdskurser; Västernorrlands län, kurs vid Rimforsa, 200 kr.; Västmanlands län, universitetsstudier 225 kr.; Göteborgs- och Bohus län, 2 stip. å 250 kr. vardera, det ena för kurs vid Kjellbergsska skolans högre lärarinneseminarium, det andra för kurs vid Nordenfeldtska yrkesskolan; Kristianstads län, kurs vid folkskoleseminarium, 200 kr.; Malmöhus län, för fortsatta medicinska studier vid Lunds universitet, 800 kr.; Kopparbergs län, kurs vid tekniska skolan i Stockholm, 260 kr.; Uppsala län, för kurs vid folkskoleseminarium 200 kr.; Jönköpings län, kurs vid statens folkskoleseminarium i Stockholm, 200 kr.; Älfsborgs län,

Prenumerations å DAGNY sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

kurs vid Kjellbergsska skolans högre lärarinneseminarium, 200 kr.; Kronobergs län, kurs vid Högre lärarinneseminarium, 250 kr.; Stockholms län, för fortsatt utbildning i sinnessjukvård, 325 kr.; Stockholms stad, för kurs vid lägre afdelningen af Kungl. högre lärarinneseminarium, 400 kr.; "fritt", för utbildad Kindergartenslärarinna, som önskar vinna högre kompetens för att undervisa i elementarskolas lägre klasser, 400 kr.; från Johanna Kempes fond, två stipendier för medicine studerande, det ena å 400 kr. det andra å 500 kr.; Anna Struve Lindhagens stipendium, 150 kr., utgår för första gången, utdelas efter förslag för Kungl. högre lärarinneseminariums lärarekollegium till förtjänt elev i högsta klassen af statens seminarium vid vårterminens slut; Skaraborgs län, 260 kr. till student, som genomgår kurs vid folkskoleseminarium; Östergötlands län, 200 kr. för sjukvårdskurs; Södermanlands län, 300 kr. för kurs vid Högre (kungl.) lärarinneseminarium; Gotlands län, 225 kr. för utbildning till lärarinna i klädes- och linnesömnad; Blekinge län, 225 kr. för sjukvårdskurs.

Ansökningshandlingar emottagas endast emellan 2 januari—15 februari och insändas direkt till Fredrika-Bremer-Förbundets stipendienämnd, Stockholm.

Öfriga förfrågningar angående stipendierna besvaras muntligen och skriftligen af stipendieinstitutionens sekreterare, fröken M. Silow, 6 Tegnérlunden, Stockholm.

Arbeta för Dagny

genom att gynna dess annonsörer

En populär Skrifkurs är PER BORGH'S "SVERGE"

Denna skrifkurs, som tillvunnit sig fackpressens enstämmiga erkännande, utmärker sig för lättlärd och vacker stil, smakfull förstklassig och anslående utstyrelse.

Kursen omfattar 14 häften (ett för hvarje termin och två för fortsättningsskolan) samt är lämpad för alla slag af barndomsskolor. Texten äfven passande för tysta öfningar.

Skrifkursen "Sverige" är den fullständigaste som hittills utkommit på vårt språk.

Samtliga häften af kursen sändas som prof franko mot kr. 1:25 i frimärken.

**Gransholms Aktiebolag,
Gemla.**

Skolmateriealfdelningen.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller 7½ öre pr mm.)

Tyskfödd 18-årig svenska,

med tyska som modersmål och med någon färdighet att tala svenska, söker plats i bildad svensk familj med ungdom, helst på landet, som sällskap eller för att gå frun tillhanda utan lön eller reseersättning. Närmare gm. Pastor Helander, Berlin-Friedenau.

Undervisningsvan musik- lisk studentska

söker plats som lärarinna i bildad fam. Svar till »Huslig», Sv. Dagbl. kontor.

Kv. Sjukgymnast

med bästa rekomm. o. flerårig praktik önskar anställning i familj. Svar »M. H.», post. rest. Hultsfred.

Annonsera i Dagny.

LEDIGA PLATSER.

Till en nyinrättad e. o. lärare- (lärarinne-)befattning

för detta år vid Storebro fasta folkskola (litt. B2 med endast en klass) af Vimmerby landsförsamling önskas kompetent lärare. Lön i ett för allt 900 kr. för året. Skolan är förlagd i nästan nybyggt skolhus vid större samhälle, cirka 1 kilometer från järnvägsstation. Barnantalet i klassen omkring 25. Vederbörliga ansökningshandlingar böra vara insända före den 8 nästa februari till skolrådet i landsförsamlingen, adress Vimmerby.

Sjukvikariat

för folkskollärarinna för vårterminen 1913, som börjar den 1 februari, vid Hofors bruk, Torsåkers skoldistrikt, Gäfleborgs län, sökes före den 19 januari 1913.

Vikariat

för folkskollärarinna för vårterminen 1913 vid samma skola sökes före samma dag.

Skolrådet.
Adr. Torsåker.

Lärarinneplatsen

vid Strömfors fasta folkskola i Krokeks socken är ledig att tillträda den 1 mars 1913. Ansökningar ställas till skolrådets ordförande i Krokek, adr. Kolmården. Lön enligt lag. Ansökningstid till 1 februari 1913.

J. P. Linde.
Kyrkoherde.

Vakansvikariat

vid Gryts bruks folkskola för innevarande vårtermin sökes af lärarinna eller lärare. Pensionerade må ock söka. Barnantalet 34. Avlöning efter 900 kr. jämte bostad och vedbrand. Utsikt att bli ordinarie. Ansökningar till Skolrådet, Närkes-Bo.

Vakansvikariat.

vid Önnebergs fasta folkskola (litt. F) för vårterminen sökes af examinerad lärarinna (lärare) före 15 nästa januari hos skolrådet i Alfta.

Framtids- plats.

Såsom sällskap och hjälp för en äldre dam önskas medelålders fruntimmer af god familj och van vid dylik ställning. Lämplig person erhåller goda ekonomiska villkor. Svar jämte fotografi och uppgift på referenser torde sändas till »Framtidsplats» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Sjukvikariat

vid Forså folkskola litt. E, Forså församling. Gäfleborgs län, erhålles för vårterminen 1913. Lön enligt lag. Äfven småskollärarinnor må anmäla sig. Ansökningshandlingar insändas senast den 8 januari 1913 till skolrådet, adress Forså.

I godt hem

i samhälle får barnfröken som genomgått kurs i Barnavård, Kindergarten, helst något musikalisk och något van vid sjukvård, plats för en tre års gosse. Vid. snarast med betyg och fotografi till Nya Inackord. Byrån, Jakobsbergsgatan 34, 1 tr. ö. g. Sthlm.

Examinerad vikarie

vid Alsterfors fasta folkskola, litt. E, önskas från 1 februari—10 maj 1913. Lön enligt lag. Lön enligt lag. Skolan nybyggd, belägen nära Alsterfors bruk med vackert läge vid Alsterån. Fortsättningsskola efter vårterminens slut. Platsen tillsättes 1 juli meg ordinarie. Närmare meddelar folkskollärarinnan M. Emanuelsson, Alsterfors, Målerås.

Vikariat

vid Aspås folkskola, litt. E, Västmanlands län, för tiden 1 februari—1 juli, sökes genast hos skolrådet i Öster-Våla. Platsen kommer troligen att under vårterminen besättas med ordinarie. Lön enligt lag. Flickslöjd 80 kr. Bostad 4 rum och kök. Stor vacker trädgård. Vacker trakt. Daglig post. Vidare upplysningar lämnar

Matilda Holmberg.
Folkskollärarinna, adr. Lundby, Nyköping.

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 4490, ev. 4083.

GYNNA ALLTID DAGNYS**ANNONSÖRER!****STOCKHOLMS MUSIK-INSTITUT**

Brahegatan 7 B, Allm. Tel. 115 96, Rikts Östm. 11 85.

Vårterminen börjar den 13 januari 1913. Undervisningsämnen:
Piano, sång, violin, harmonilära och Musikhistoria. Lärare i
sång: Fru **Clary Morales.** Första lärare i violin: Herr **Julius Ruth-**
ström, i piano: **Undertecknad.** Lärare i harmoni: Direktör **Otto**
Olsson. Musikhistoriska föreläsningar: Herr **Olallo Morales.** An-
mälningstid: Fredagen den 10 och Lördagen den 11 jan. kl. $\frac{1}{2}$ 2—
 $\frac{1}{2}$ 4 samt $\frac{1}{2}$ 6— $\frac{1}{2}$ 7 e. m. Under terminen anmälningstid och mot-
tagningstid dagl. kl. 1—2. Prospekt tillhandahålles. Filialer å **Söder,**
Kungsholmen och **Lidingö Villastad.**

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Fredrika Bremers

arbeten finnas nu att tillgå i bokhandeln i en likformig,
solidt utstyrd upplaga:

Grannarna (3 kr.)	Hemmet (3 kr.)	Familjen H*** (1 kr. 50 öre)
Axel och Anna (1 kr. 50 öre)	Presidentens döttrar (1 kr. 75 öre)	Nina (3 kr.)
Strid och frid (1 kr.)	Skisser, uppsatser och poem (1 kr. 50 öre)	
Själfbiografiska anteckningar och bref (2 kr.)		

Beijers Bokförlagsaktiebolag.

Wiréns China Pomada, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) *Kgl. Hoflev.*

21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

**Kvinnliga
arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m.

Muntliga och skriftliga

upplysningar genom

**Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,**

48 Klarabergsgatan.

**Föreningen
Handarbetets Vänners**

väf- och syskola

15 Jan.—15 Juni.

H. kurs — med kompetensvärde —
för handarbetslärarinnor

1 Febr.—31 Maj.

Till lärarinnekursens föreläsningar äger konstintresserad
ungdom tillträde som extra elever.

Prospekt och upplysningar.

5 Birjer Jarlsgatan 5, Stockholm.

Stipendium.

Från **Fredrika Bremer-För-**
bundets Allmänna stipendiefond
utdelas för år 1913. ett stipen-
dium å 400 kronor för elev i
Kungl. Högre lärarinnesemina-
riets lägre afdelning.

Villkor för sökande är att
vara samt vid tiden för ansökans
insändande under minst två år
hafva varit mantalsskrifven in-
om Stockholms stad.

Ansökningar ställas till Fred-
rika Bremer-Förbundets stipen-
dienämnd, Stockholm, **innan 15**
Februari, åtföljda af kunskaps-
betyg, mantalsintyg samt präst-
och läkarebetyg.

Stockholm i Januari 1913.
Stipendienämnden.

Stipendium.

Från **Fredrika Bremer-För-**
bundets Allmänna stipendiefond
utdelas under år 1913 ett sti-
pendium å Fyra hundra (400)
kronor för utbildad Kindergar-
tenslärarinna, som önskar vinna
kompetens för att meddela un-
dervisning i elementarskolans
lägre klasser.

Ansökningar ställas till Fred-
rika Bremer-Förbundets stipen-
dienämnd Stockholm, **innan 15**
Februari, åtföljda af vidimerade
afskrifter af skolbetyg, mantals-
intyg, präst- och läkarebetyg
samt andra handlingar sökande
vill återropa.

Stockholm i Januari 1913.
Stipendienämnden.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Fredrika-Bremer-Förbundets skrifvelse till regeringen i
folkpensioneringsfrågan.

L. K. P. R:s centralstyrelsemöte i Stockholm den 9 och
10 januari.

En staty åt Fredrika Bremer.

Folkpensioneringsförslaget inför Stockholms stadsfullmäktige.

Vädjan till Sveriges kvinnoföreningar.

För Fredrika Bremer.

Fredrika-Bremer-Förbundets stipendier.

Notiser.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**